BESLUT

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2021/38

av den 15 januari 2021

om fastställande av en gemensam strategi för moment i slutanvändarintyg i samband med export av handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 29,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) I sina slutsatser av den 16 september 2019 angående översynen av rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp ([1]) åtar sig rådet att överväga ett beslut om slutanvändarintyg för export av handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition.

(2) I gemensam ståndpunkt 2008/944/Gusp, fastställs att exportlicenser endast ska beviljas på grundval av tillförlitlig förhandskunskap om slutanvändningen i det slutliga bestämmelselandet. I gemensam ståndpunkt 2008/944/Gusp fastställs även att detta i allmänhet kräver ett noga kontrollerat slutanvändarintyg eller lämplig dokumentation och/eller någon form av officiellt tillstånd utfärdat av det slutliga bestämmelselandet.

(3) En gemensam unionsomfattande strategi för slutanvändarkontroll för handeldvapen och lätta vapen samt ammunition till dessa kommer att minska risken för omdirigering, skapa likvärdiga förutsättningar och öka tydligheten för försvarsindustrin och dess kunder i fråga om relevanta krav.

(4) Den uppdaterade användarguiden till rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp, som godkändes av rådet den 16 september 2019, innehåller bästa praxis på området slutanvändarintyg.

(5) I EU:s strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition, som antogs den 19 november 2018, överväger rådet ett beslut om slutanvändarintyg för export av handeldvapen och lätta vapen, med beaktande av det arbete som Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa har utfört i denna fråga.

(6) Rådets beslut (Gusp) 2020/979 ([2]) ger stöd för utvecklandet av ett internationellt erkänt system för validering av vapen- och ammunitionshantering som skulle möjliggöra oberoende validering eller certifiering av efterlevnaden av öppna internationella standarder för säker och trygg hantering av nationella lager av handeldvapen och lätta vapen samt ammunition.

([1]) Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 335, 13.12.2008, s. 99).

([2]) Rådets beslut (Gusp) 2020/979 av den 7 juli 2020 till stöd för utveckling av ett internationellt erkänt system för validering av vapen- och ammunitionshantering i enlighet med öppna internationella standarder (EUT L 218, 8.7.2020, s. 1).

(7) I enlighet med artikel 21.3 andra stycket i fördraget om Europeiska unionen ska unionen säkerställa samstämmighet mellan de olika områden som omfattas av dess yttre åtgärder. Rådet noterar i detta avseende bland annat dess förordning (EG) nr 428/2009 ([3]) och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 258/2012 ([4]) och (EU) 2019/125 ([5]).

(8) I rådets slutsatser om EU:s ståndpunkt om bekämpning av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, mot bakgrund av den tredje översynskonferensen för att se över genomförandet av FN:s handlingsprogram mot handeldvapen och lätta vapen, som antogs av rådet den 28 maj 2018, manar man till främjande av tillämpningen av slutanvändarintyg i samband med kontrollen av export av handeldvapen och lätta vapen.

(9) I Förenta nationernas (FN) handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, som antogs den 20 juli 2001, förbinder sig deltagande stater att inrätta och genomföra adekvata bestämmelser i lagar, författningar och administrativa förfaranden för att säkerställa en effektiv kontroll av export och transitering av handeldvapen och lätta vapen, däribland användning av autentiserade slutanvändarintyg samt effektiva rättsliga och verkställande åtgärder.

(10) I vapenhandelsfördraget, som antogs av FN:s generalförsamling den 2 april 2013, fastställs att den exporterande statsparten ska sträva efter att förhindra omdirigering av överföringen av konventionella vapen genom, i förekommande fall, kontroller av parter som är inblandade i exporten, krav på kompletterande dokumentation, intyg och försäkringar, avslag av exportansökan eller andra lämpliga åtgärder.

(11) I FN:s agenda 2030 för hållbar utveckling bekräftas att bekämpning av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen är nödvändig för uppnåendet av många mål för hållbar utveckling, bland annat dem som gäller fred, rättvisa och starka institutioner, fattigdomsminskning, ekonomisk tillväxt, hälsa, jämställdhet och säkra städer. I målsättning 4 inom ramen för mål 16 i den agendan har alla FN-stater därför åtagit sig att avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena.

(12) I FN:s nedrustningsagenda med titeln *Securing our Common Future*, som lades fram den 24 maj 2018, efterlyste FN:s generalsekreterare åtgärder mot extrem anhopning av och olaglig handel med konventionella vapen.

(13) Otillåten återexport är fortfarande en källa till omdirigering av handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition till den olagliga marknaden.

(14) Slutanvändarintyg är ett viktigt inslag i arbetet med att införa effektiva slutanvändarkontroller och för att minimera risken för oönskad omdirigering av handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition. Sådana intyg kan dock inte ersätta en fullständig förhandsbedömning av riskerna som görs från fall till fall när man beslutar om huruvida en exportlicens ska beviljas eller inte.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syftet med detta beslut är att bidra till att förhindra omdirigering av handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition till icke avsedda slutanvändare eller icke avsedd slutanvändning, genom att komma överens om gemensamma moment för slutanvändarintyg i samband med genomförandet av unionens gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel.

([3]) Rådets förordning (EG) nr 428/2009 av den 5 maj 2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden (EUT L 134, 29.5.2009, s. 1).

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 av den 14 mars 2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition (EUT L 94, 30.3.2012, s. 1).

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/125 av den 16 januari 2019 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (EUT L 30, 31.1.2019, s. 1).

Artikel 2

Detta beslut ska tillämpas på permanent export av handeldvapen och lätta vapen samt deras komponenter, tillbehör och ammunition, enligt vad som anges bilagan.

Artikel 3

I detta beslut gäller följande definitioner:

1. *slutanvändare*: den slutliga mottagaren och ägaren av de exporterade varorna som är känd vid tidpunkten för ansökan om exportlicens, i enlighet med kontraktsvillkoren för transaktionen.

2. *export*: utförsel av varor från unionens tullområde, inklusive utförsel av varor som kräver tulldeklaration och utförsel av varor efter förvaring i frizon i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 ([6]).

3. *exportör*: alla fysiska eller juridiska personer eller partnerskap som är bosatta eller etablerade i unionen och som lämnar in en ansökan om exportlicens, eller på vars vägnar en sådan ansökan lämnas in, nämligen den person eller det partnerskap som vid tidpunkten för godkännandet av ansökan har ett avtal med försändelsemottagaren i relevant tredjeland och som har nödvändig befogenhet att besluta om att föra ut varorna ur unionens tullområde. Om inget sådant exportkontrakt har ingåtts eller om innehavaren av kontraktet inte agerar på egna vägnar, avses med *exportör* den person, den enhet eller det organ som har nödvändig befogenhet att avgöra om varan ska föras ut från unionens tullområde. När förfoganderätten över varorna innehas av en person, en enhet eller ett organ med etableringsort utanför unionen enligt kontraktet, med *exportör* avses den kontraktsslutande part som är bosatt eller etablerad i unionen.

Artikel 4

En medlemsstats godkännande av export av varor som avses i artikel 2 kräver ett noga kontrollerat slutanvändarintyg, eller lämplig dokumentation, som slutanvändaren undertecknat innan det tillståndet utfärdades.

Artikel 5

1. Medlemsstaterna ska kräva att följande väsentliga delar när det gäller identifiering inkluderas i det slutanvändarintyg som avses i artikel 4:

a) Uppgifter om exportören (inklusive namn, adress, företagets namn och företagets organisationsnummer om sådant finns).

b) Uppgifter om slutanvändaren (inklusive namn, adress, företagets namn och företagets organisationsnummer om sådant finns). När det gäller export till ett privat företag som återförsäljer varor på en lokal marknad kommer företaget att anses vara slutanvändare i den mening som avses i detta beslut. Detta ska inte hindra att medlemsstaterna bedömer ansökningar som rör exporter till återförsäljare annorlunda jämfört med licensansökningar rörande exporter till slutanvändare.

c) Slutligt bestämmelseland.

d) En beskrivning av varorna inklusive avtalsnumret eller löpnumret som det hänvisas till i avtalet, om sådant finns.

e) I förekommande fall, kvantitet av eller värde på de varor som är avsedda för export.

f) Slutanvändarens underskrift, namn och titel och – om den berörda medlemsstaten anser det nödvändigt – namnet på den behöriga myndigheten i det slutliga bestämmelselandet.

g) I tillämpliga fall, intygande av de berörda myndigheterna, i enlighet med nationell praxis (inklusive datum och attesterande tjänstemans namn, titel och originalunderskrift).

h) Slutanvändarintygens utfärdandedatum.

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

i) I tillämpliga fall, ett unikt identifikationsnummer eller avtalsnummer gällande slutanvändarintyget.

j) Uppgift om varornas avsedda slutanvändning.

k) I förekommande fall, uppgifter om den relevanta förmedlaren (inklusive namn, adress, företagets namn och eventuellt organisationsnummer).

2. Medlemsstaterna ska kräva följande väsentliga åtaganden av slutanvändaren, med avseende på de varor som omfattas av det slutanvändarintyg som avses i artikel 4 och som ska inkluderas i det intyget, genom underskrift därpå av slutanvändaren:

a) att varorna inte kommer att användas för andra ändamål än det angivna, och

b) att all återexport av varorna:

   i) utanför det importerande landet, eller överföring av lageransvar för varorna inom det importerande landet, är förbjuden, eller

   ii) begränsas till en förteckning över länder som fastställs i slutanvändarintyget, eller att all överföring av lageransvar för varorna inom det importerade landet begränsas till en förteckning över eller en kategori enheter som fastställs i slutanvändarintyget, eller

   iii) utanför det importerande landet eller överföring av lageransvar för varorna inom det importerande landet måste godkännas i förväg av myndigheterna i den exporterande medlemsstaten. En medlemsstat får besluta att överföra befogenheten att lämna ett sådant godkännande till de behöriga myndigheterna i det importerande landet.

Artikel 6

Medlemsstaterna får kräva att följande valfria delar ska inkluderas i det slutanvändarintyg som avses i artikel 4:

a) Slutanvändarens åtagande att meddela den exporterande medlemsstaten i händelse av förlust eller stöld av de varor som omfattas av slutanvändarintyget.

b) Slutanvändarens åtagande att bekräfta mottagande av de varor som omfattas av slutanvändarintyget, inklusive varornas exakta kvantitet.

c) Ett åtagande av slutanvändaren om att efter avlastning av de exporterade varorna möjliggöra inspektioner på plats, som utförs av företrädare för den exporterande medlemsstaten, inbegripet uppgifter om arrangemang för inspektionerna.

d) Garantier från slutanvändaren som visar på dennes förmåga till säker vapen- och ammunitionshantering, och även dennes förmåga att på ett tryggt och säkert sätt hantera lagren där varorna ska lagras.

e) Ett åtagande av slutanvändaren om avveckling av överbliven militär utrustning, inklusive

   i) ett *nytt i stället för gammalt*-åtagande om att förstöra de gamla varor som ska ersättas av de importerade varorna, och/eller

   ii) ett *förstöring efter avveckling*-åtagande om att förstöra de importerade varorna efter avveckling.

Artikel 7

Medlemsstaterna ska föra ett register över de utfärdade slutanvändarintyg som avses i artikel 4 i enlighet med nationell rätt och praxis.

Artikel 8

När så anses nödvändigt ska medlemsstaterna kontrollera att namnteckningen på slutanvändarintyget är äkta och, om tillämpligt, att undertecknaren har befogenhet att göra åtaganden på slutanvändarens vägnar. Om det råder tvivel om slutanvändarintyget äkthet får medlemsstaterna kontrollera den med hjälp av valfri metod i enlighet med nationell praxis. Om slutanvändarintygets äkthet inte kan verifieras ska medlemsstaten inte utfärda licensen.

Artikel 9

Om en medlemsstat konstaterar att ett slutanvändarintyg har varit föremål för bedrägeri, förfalskning eller överträdelse, ska den dela denna information med de övriga medlemsstaterna via COARM:s onlinesystem med beaktande av relevanta nationella faktorer.

Artikel 10

Medlemsstaterna ska dela eventuella mallar för sina slutanvändarintyg med de andra medlemsstaterna via COARM:s onlinesystem.

Artikel 11

Detta beslut träder i kraft den 31 december 2021.

Utfärdat i Bryssel den 15 januari 2021.

På rådets vägnar
A.P. ZACARIAS
Ordförande

BILAGA

Detta beslut ska tillämpas på följande kategorier av militär utrustning, i den mån dessa kategorier ingår i kategorierna ML1, ML2, ML3 och ML4 i Europeiska unionens gemensamma militära förteckning.

Följande kategorier påverkar inte framtida internationellt överenskomna definitioner av handeldvapen och lätta vapen, och kan komma att förtydligas ytterligare och kan komma att ses över mot bakgrund av framtida internationellt överenskomna definitioner av handeldvapen och lätta vapen.

Kategorier av militär utrustning som detta beslut ska tillämpas på:

a) Handeldvapen:
   - automatkarbiner,
   - automatgevär och -karbiner som är särskilt utformade för militär användning,
   - revolvrar och automatpistoler som är särskilt utformade för militär användning,
   - lätta kulsprutor,
   - kulsprutegevär och kulsprutepistoler.

b) Lätta vapen:
   - tunga kulsprutor,
   - kanoner, haubitsar och granatkastare med mindre än 100 mm kaliber,
   - granatgevär,
   - rekylfria gevär,
   - axelavfyrade raketprojektiler som kan bäras av en person eller en grupp och andra pansarvärns- och luftvärnsvapen som kan bäras av en person eller en grupp, däribland Manpads.

c) Komponenter som är särskilt utformade för den utrusning som anges i leden a och b.

d) Tillbehör (t.ex. nattkikare, ljuddämpare etc.) som är särskilt utformade för den utrusning som anges i leden a och b.

e) Ammunition utformad för att avlossas med den utrusning som anges i leden a och b.